

Motion till riksdagen 2011/12:A257

av Isak From (S)

Ungdomars situation

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en enhetlig politik för att stärka unga på arbetsmarknaden.

Motivering

Vidgade generationsklyftor i vårt land har länge varit ett centralt tema i välfärdsrapporterna. Utvecklingen är densamma i hela Europa. Den snabbast växande klyftan i dag i Europa är kanske inte den mellan klass och kön utan den mellan ung och gammal. Inkomstklyftan mellan yngre och äldre har ökat markant.

Trots detta faktum har dock inga större politiska reformer genomförts för att utjämna gapet mellan generationerna.

I Sverige valde vi tidigt att via den offentliga sektorn och välfärdsstatens lagstiftningsinstrument försöka utjämna materiell standard mellan klasser och kön men också mellan generationer.

Det generationskontrakt som funnits i den socialdemokratiska välfärdsmodellen har legat till grund för trygghet i olika livsfaser. Det har handlat om ett gemensamt ansvar för omfördelning av välfärd över vår livstid. Som barn och ungdom tar vi emot stöd, i medelåldern ger vi till de andra generationerna och på äldre dagar tar vi emot från yngre generationer, en klassisk socialdemokratisk omfördelningspolitik. I dag är denna modell i behov av renovering.

Unga människor tvingas i dag ta jobb där det handlar om att böja ned huvudet och göra som man blir tillsagd utan några som helst rättigheter. Hälften av alla unga som har ett jobb i dag har en tidsbegränsad anställning. Ofta handlar det om otrygga jobb, där de från vecka till vecka inte vet hur mycket de får jobba. Det krävs en översyn av dessa otrygga anställningar.

Ungdomsarbetslösheten är fortfarande hög. I slutet av juli var 365 000 personer öppet arbetslösa eller deltog i program med aktivitetsstöd. Det motsva-

Fel! Okänt namn på

rar 7,2 procent av arbetskraften. Det är bättre än för ett år sedan men långt ifrån bra. Dessutom visar siffrorna stora regionala skillnader då det i vissa kommuner fortfarande är hög ungdomsarbetslöshet, över 25 procent i vissa fall.

Regeringens enda svar på den höga ungdomsarbetslösheten är att sänka arbetsgivaravgiften för alla företag som redan har ungdomar anställda. Finanspolitiska rådet anser att nedsatta socialavgifter för olika åldersgrupper är ett ineffektivt sätt att öka sysselsättningen. Man borde naturligtvis i stället i högre grad satsa på utbildning och uppmuntra företag att anställa arbetslösa ungdomar. Arbetslösa ungdomar bör också få tillgång till insatser från första arbetslösa dagen.

Utbildningsinsatser är kärnan i arbetsmarknadspolitik. Regeringen har här skurit ned kraftigt. En översyn bör även göras av studiestödssystemet så att det blir ekonomiskt möjligt för alla som vill att studera vidare.

För att unga ska kunna ta arbete eller börja studera krävs även bostadssatser. Ungdomar i Sverige har genom vår välfärdsmodell traditionellt kunnat flytta hemifrån och skaffa eget boende tidigare än sina europeiska jämnåriga. Den frihet som svenska ungdomar vunnit genom att tidigare stå på egna ben har skett till priset av en lägre materiell standard i 20-årsåldern. Välfärdsstaten har dock erbjudit svenska ungdomar ett val mellan att å ena sidan bo kvar hos sina föräldrar och med dem dela resurser och därmed ha en högre levnadsstandard, och å andra sidan en möjlighet att flytta hemifrån och genom detta vinna frihet. För att det ska vara så även i fortsättningen krävs att det byggs bostäder som unga människor kan efterfråga.

Stockholm den 27 september 2011

Isak From (S)